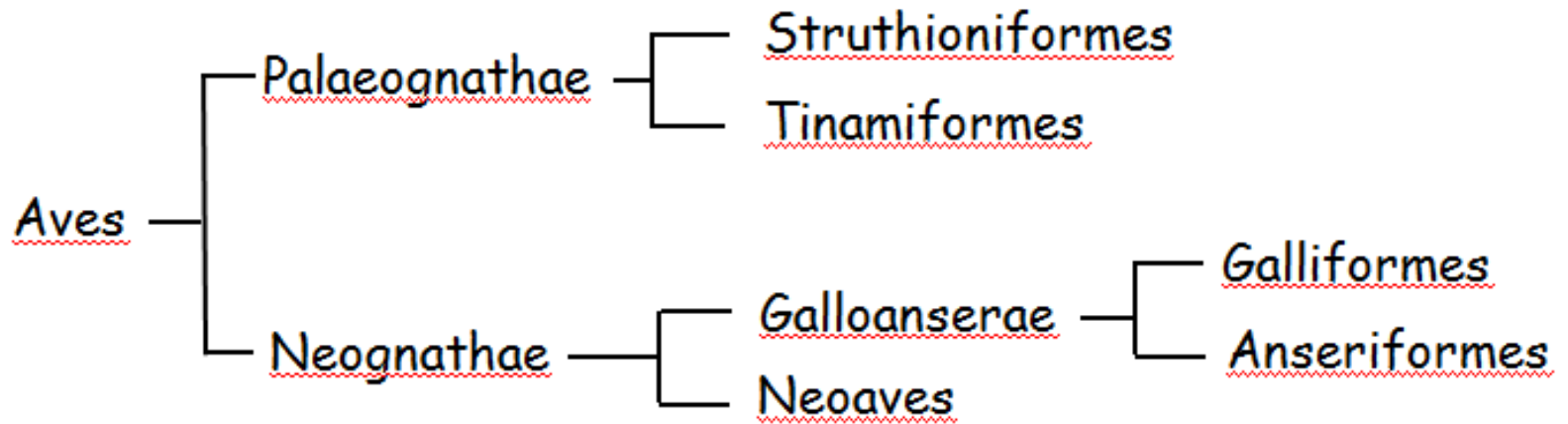

PTÁCI

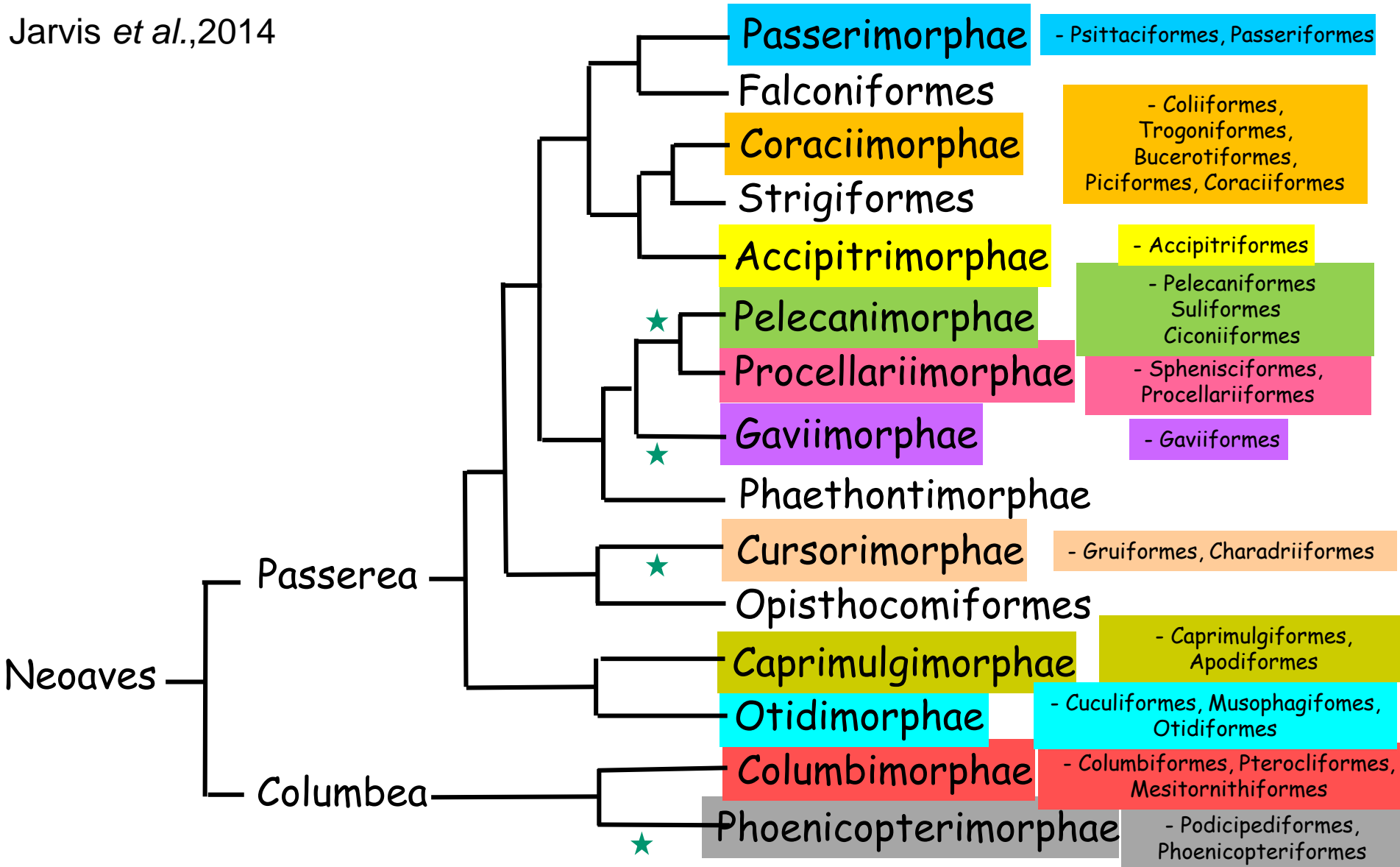
část A

System ptáků

System ptáků

Jarvis *et al.*, 2014

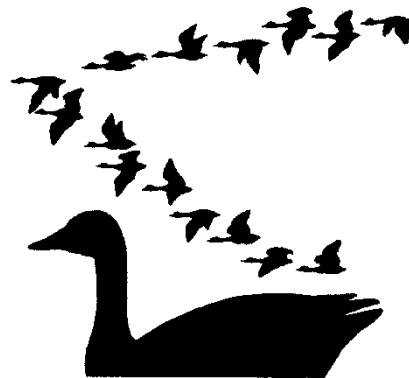
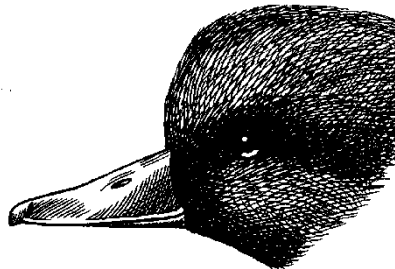
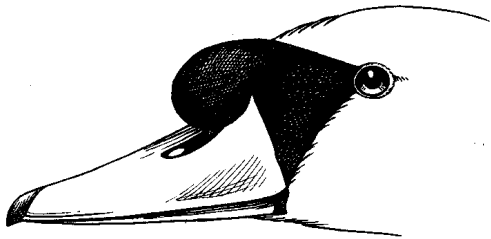
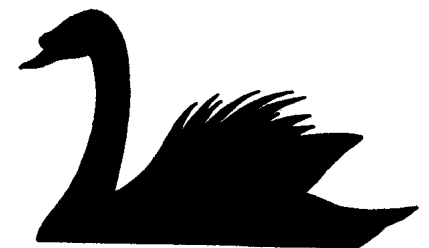
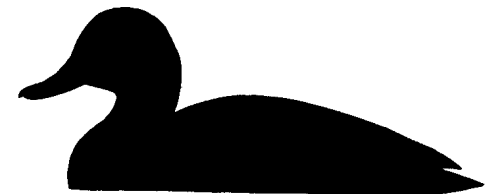
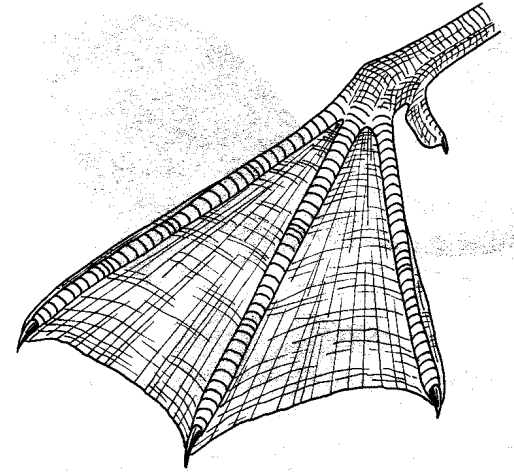

AVIFAUNA

- dnes známo asi 10 000 druhů
- u nás 403 druhů ptáků (k 30.11.2016)
- asi 200 hnízdících druhů

Řád: VRUBOZOBÍ (*Anseriformes*)

- středně velcí až velcí ptáci, **krátký plochý zobák (rohovité lamely k cezení potravy), dlouhý krk**
- plovací noha – přední 3 prsty s plovací blánou
- vodní
- dobří letci (úzká špičatá křídla) – tah
- častý pohlavní dimorfismus (samci pestří, samice sedí na vejcích)
- během pelichání neschopní letu
- nidifugní ml., potravou rostliny, bezobratlí, ryby
- u nás 40 druhů (asi 15 hnízdí)

Č: Kachnovití – Anatidae
Labuť velká (*Cygnus olor*) (H)

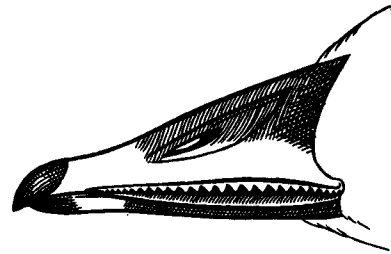
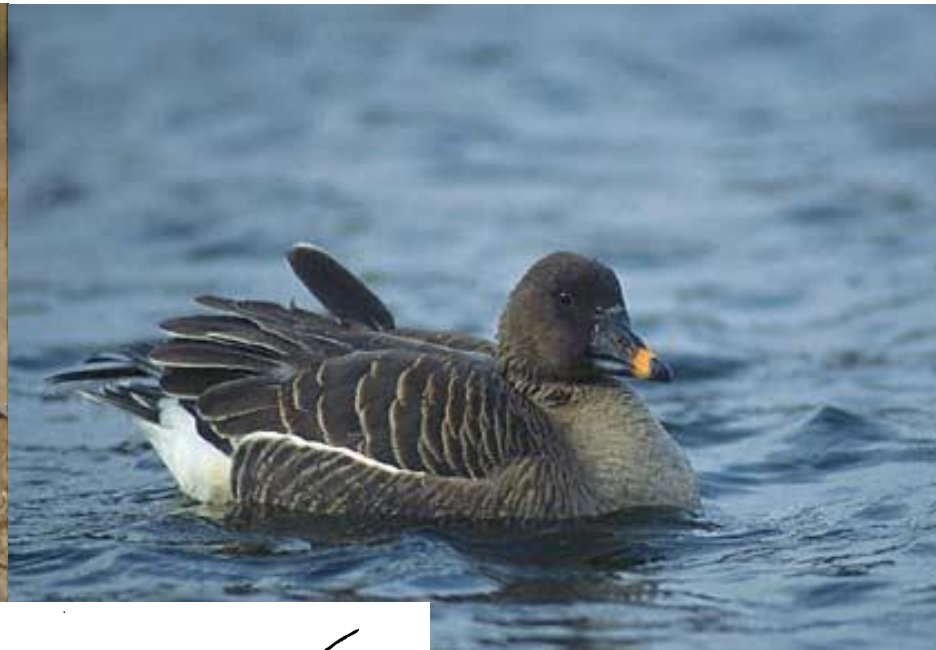
Labuť zpěvná (*Cygnus cygnus*)

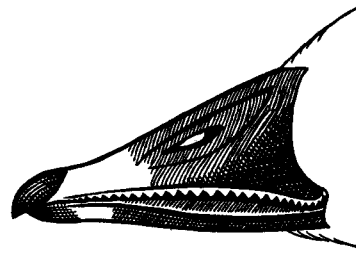
Husa velká (*Anser anser*) (H)

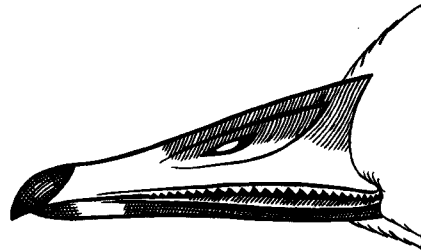
Husa polní (*Anser fabalis*)

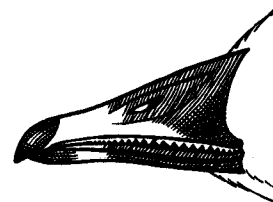
a

b

c

d

Husa běločelá (*Anser albifrons*)

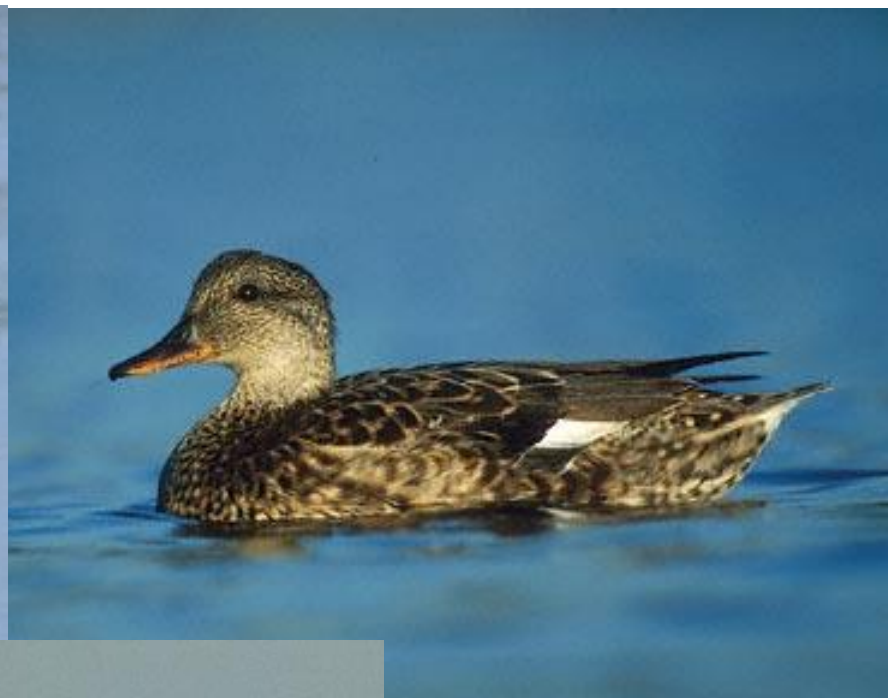
Husice liščí (*Tadorna tadorna*)

Kachna divoká (*Anas platyrhynchos*) (H)

Kopřivka obecná (*Anas strepera*) (H)

Lžičák pestrý (*Anas clypeata*) (H)

mir hlasek
isek.com
peata 11226

Čírka obecná (*Anas crecca*) (H)

Čírka modrá (*Anas querquedula*) (H)

Hvízdák eurasijský (*Anas penelope*)

Ostralka štíhlá (*Anas acuta*)

Zrzohlávka rudozobá (*Netta rufina*) (H)

© Dan DesJardin

Polák velký (*Aythya ferina*) (H)

© - lubomir hlasek
www.hlasek.com
Aythya ferina 4092

Polák chocholačka (*Aythya fuligula*) (H)

Polák malý (*Aythya nyroca*)

Hohol severní (*Bucephala clangula*)

Morčák velký (*Mergus merganser*) (H)

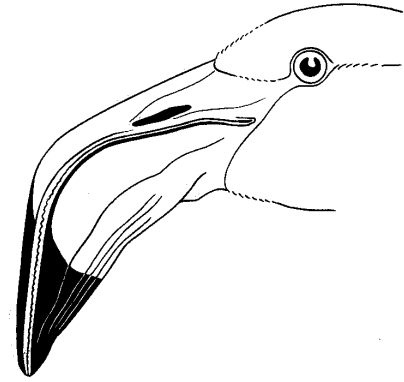

Morčák prostřední (*Mergus serrator*)

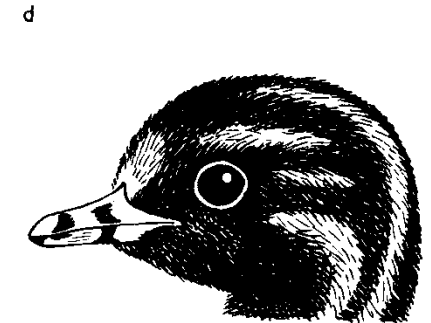
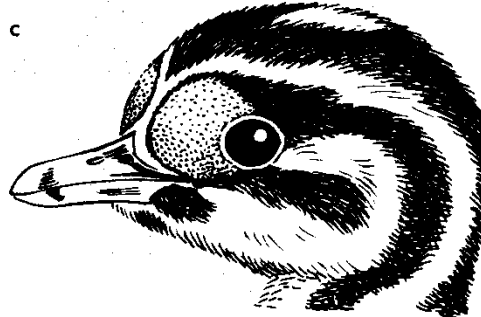
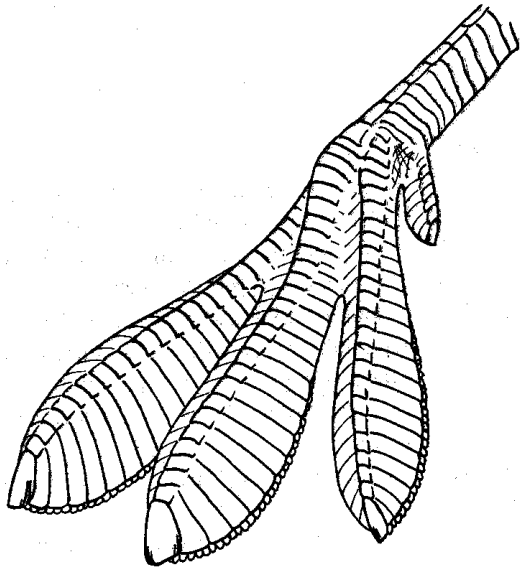
Morčák bílý (*Mergellus albellus*)

Řád: POTÁPKY (*Podicipediformes*)

- potápiví ptáci, husté opeření
- nohy hodně vzadu na těle, 4 prsty lemované plovací blánou
- špičatý zobák – masožraví (bezobratlí, ryby), polykání peří
- ritualizace toku, některé druhy koloniální
- plovoucí hnízda, seminidifugní ml.
- u nás 5 druhů (4 hnízdí)

Č: Potápkovití – *Podicipedidae*

Potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*) (H)

Potápka roháč (*Podiceps cristatus*) (H)

Potápka rudokrká (*Podiceps grisegena*) (H)

Potápka černokrká (*Podiceps nigricollis*) (H)

Řád: Krátkokřídlí – Gruiformes (bez dropů)

Jeřábovití – Gruidae (4/15)

Jeřáb popelavý – *Grus grus*

Chřástalovití – Rallidae (33/134)

Chřástal vodní – *Rallus aquaticus*

Chřástal polní – *Crex crex*

Chřástalovití – Rallidae (33/134)

Lyska černá – *Fulica atra*

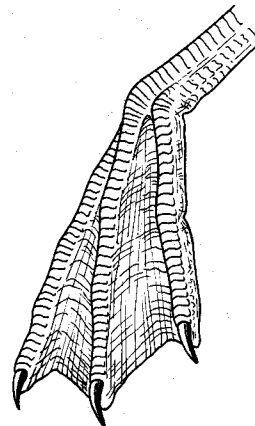
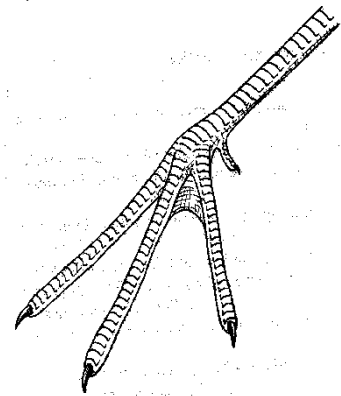
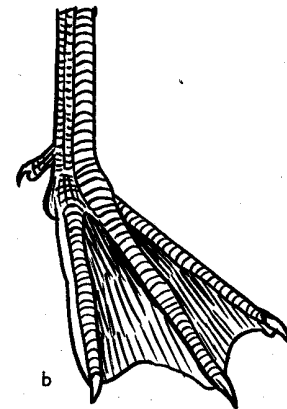
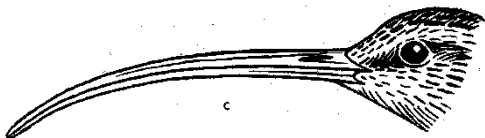
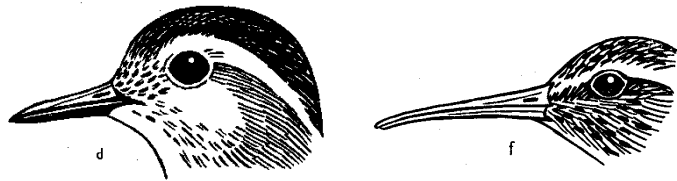
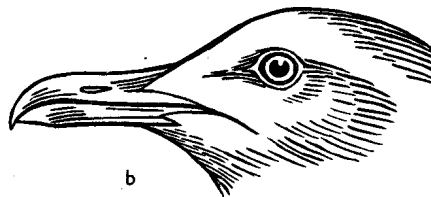
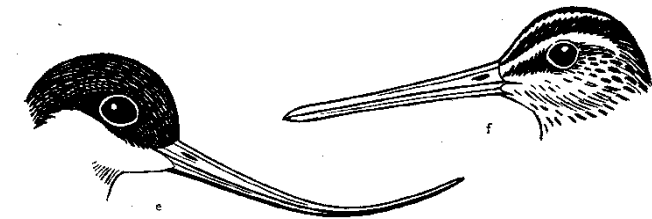

Slípka zelenonohá – *Gallinula chloropus*

Řád: DLOUHOKŘÍDLÍ (= BAHŇÁCI) (*Charadriiformes*)

- různorodá skupina, většinou vázáni na vodu
- plovací noha (redukce palce), blána často též redukována
- masožravci (hlavně bezobratlí) – různě modifikované zobáky
- dlouhá špičatá křídla – výborní letci, nejdelší tahy
- hnízdo většinou na zemi, nidifugní ml.
- u nás 87 druhů (hnízdí 18)

Č: Tenkozobcovití – *Recurvirostridae*

- dlouhé štíhlé nohy, na prstech částečně plovací blána, někdy kolonie, 4 vejce

Pisila čáponohá
(*Himantopus himantopus*) (h)

Tenkozobec opačný
(*Recurvirostra avosetta*) (h)

Č: Kulíkovití – *Charadriidae*

- menší ptáci, krátký zobák, krátký krk, velké oči, palec silně redukován či chybí, kratší nohy, 4 vejce
- otevřená krajina, nejčastěji mělčiny a břehy vod

Kulík říční
(*Charadrius dubius*) (H)

Kulík písečný
(*Charadrius hiaticula*)

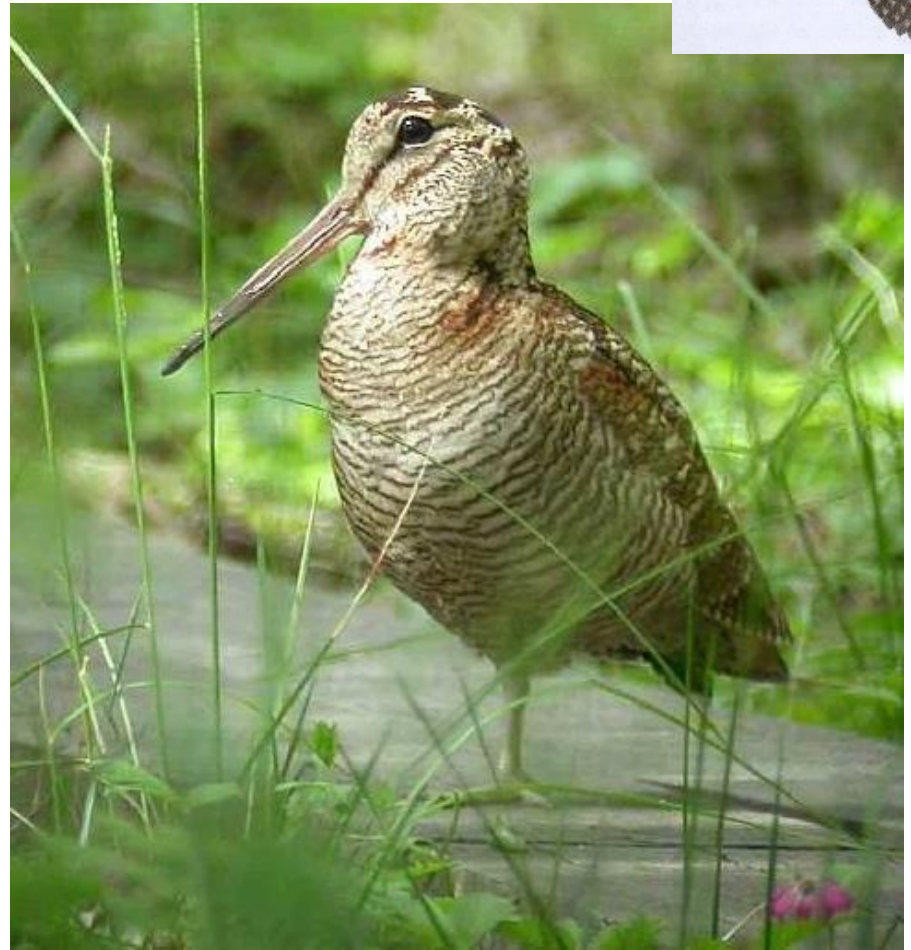
Čejka chocholatá (*Vanellus vanellus*) (H)

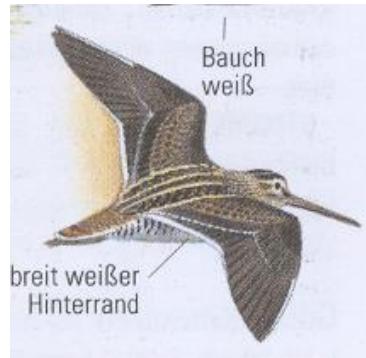
Č: Slukovití – Scolopacidae

- malí až velcí ptáci, dlouhý zobák a nohy, palec částečně vyvinut
- otevřené i lesní biotopy, hnízdo na zemi či na stromech, 4 vejce

Sluka lesní (*Scolopax rusticola*) (H)

Bekasina otavní (*Gallinago gallinago*) (H)

Břehouš černoocasý (*Limosa limosa*) (H)

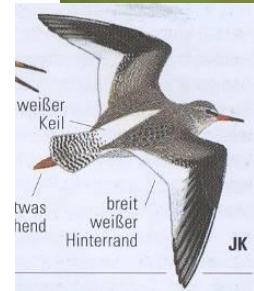
VODOUŠI – rod *Tringa* (u nás 7 druhů)

Vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*) (H)

Vodouš rudonohý (*Tringa totanus*) (H)

Pisík obecný (*Actitis hypoleucos*) (H)

JESPÁCI (u nás 11 druhů)

Jespák obecný (*Calidris alpina*)

Jespák bojovný (*Philomachus pugnax*)

Č: Rackovití – *Laridae*

- většinou světlé zbarvení, plovací noha (3 prsty s plovací blánou)
- výborní letci a plavci, silný hákovitý zobák – všežravci, mrchožrouti
- kolonie, mokřady a moře

Racek bělohlavý (*Larus cachinnans*) (H)

Racek bouřní (*Larus canus*) (H)

Racek chechtavý (*Chroicocephalus ridibundus*) (H)

Č: Rybákovití – *Sternidae*

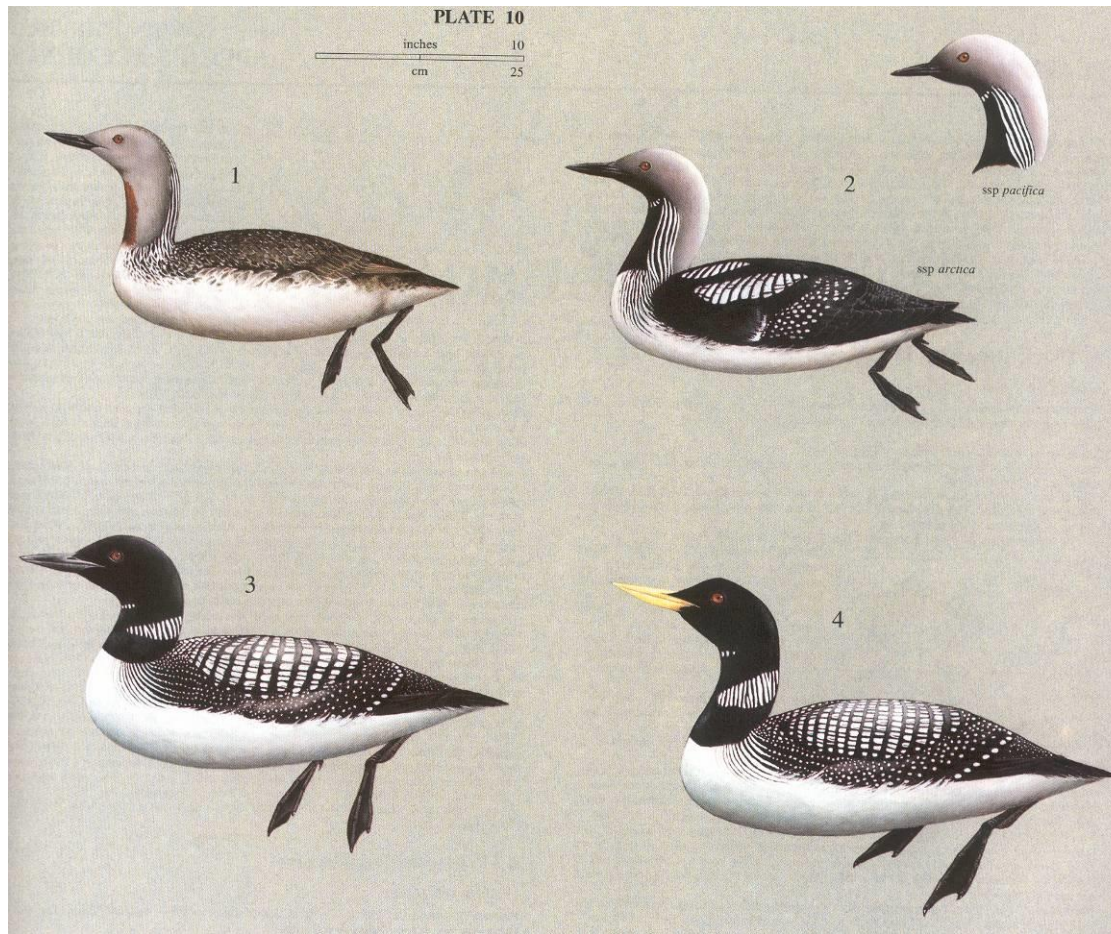
- štíhlí ptáci, vidličnatě ukončený ocas, krátké nohy, úzká křídla – výborní letci
- úzký špičatý zobák, lov ryb, většinou světlí s tmavým temenem
- kolonie, mokřady a moře

Rybák obecný (*Sterna hirundo*) (H)

Řád: POTÁPLICE (*Gaviiformes*)

- velcí potápiví ptáci, husté opeření, dlouhý špičatý zobák, masožravci
- plovací noha – tři prsty s plovací blánou, umístěná hodně vzadu
- rychlí letci – přistávají na prsa
- severská jezera, dvě vejce, seminidifugní ml.
- u nás 4 druhy (zimní hosté)

Č: Potáplicovití - Gaviidae

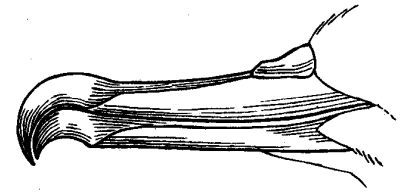
Potáplice malá (*Gavia stellata*)

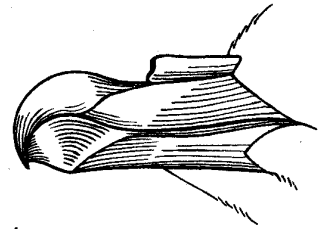
Potáplice severní (*Gavia arctica*)

Řád: TRUBKONOSÍ (*Procellariiformes*)

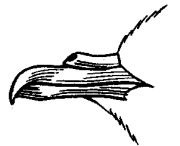
- mořští ptáci, rourkovité nozdry, hákovitý zobák (na konci)
- dlouhá štíhlá křídla (nejdelší loketní část)
- plovací noha (3 prsty s plovací blánou)
- často koloniální (útesy, ostrovy), nidikolní ml., masožraví
- u nás zjištěny 3 druhy

a

b

c

Buňák lední (*Fulmarus glacialis*)

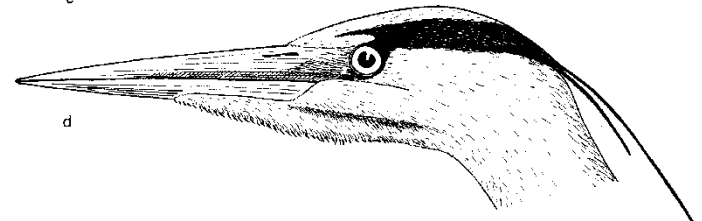
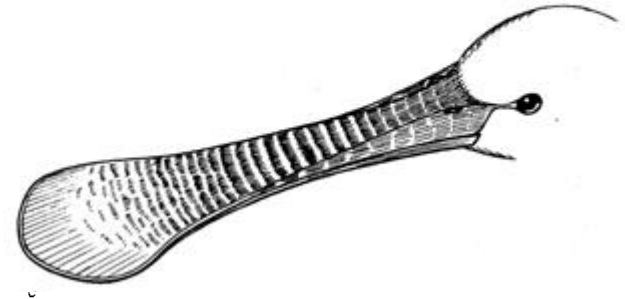
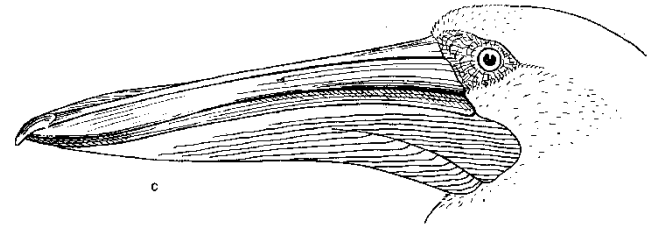
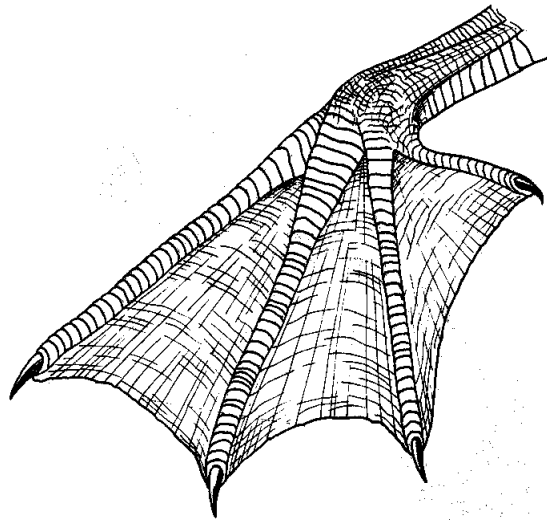
Buňáček malý
(*Hydrobates pelagicus*)

Buňák šedý (*Calonectris diomedea*)

Řád: „VESLONOZÍ“ (*Pelecaniformes*) a „BRODIVÍ“ (*Ardeiformes*) – bez čápů

- větší vodní ptáci, **veslovací noha** (4 prsty spojené plovací blánou) nebo **brodivá noha** (dlouhá noha s dobře vyvinutým palcem bez nebo s náznakem plovacích blan)
- roztažitelný krční vak (rybožraví), různé modifikace zobáku (včetně pro lov bezobratlých)
- nidikolní ml., hnízda na stromech či v rákosinách, kolonie
- u nás 12 druhů (6 hnízdí)

Č: Kormoránovití – *Phalacrocoracidae*

- na konci zobáku hák, dlouhý ocas a krk, tmavé zbarvení, dobří plavci (potápění), nemastné peří, kolonie na stromech či skalách, dnes řád *Pelecaniformes* 1 - kormoráni

Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*) (H)

Č: Ibisovití – *Threskiornithidae*

- výrazně modifikované zobáky, v letu natažený krk, u kořene prstů plovací blána

Kolpík bílý (*Platalea leucorodia*) (H)

Č: Volavkovití – Ardeidae

- prsty bez plovacích blan, krk v letu esovitě prohnutý, smíšené kolonie

Bukač velký (*Botaurus stellaris*) (H)

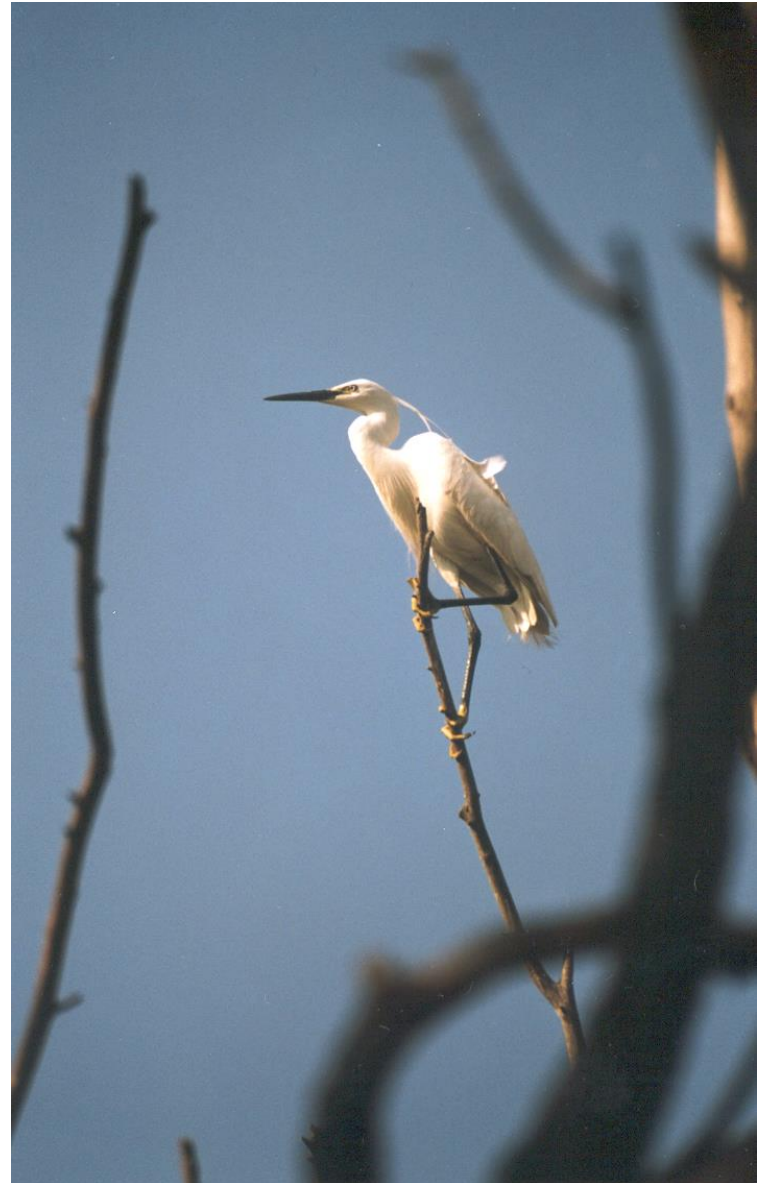
Bukáček malý (*Ixobrychus minutus*) (H)

Kvakoš noční (*Nycticorax nycticorax*) (H)

Volavka stříbřitá (*Egretta garzetta*)

Volavka bílá (*Ardea alba*)

Volavka popelavá (*Ardea cinerea*) (H)

© John Girdley - supplied to worldbirders.com

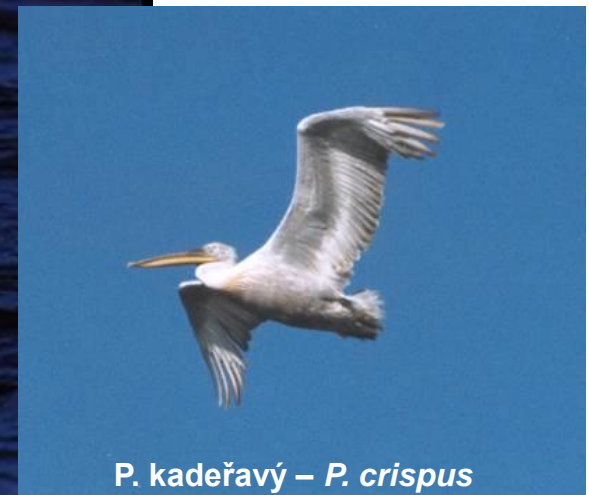
Volavka červená (*Ardea purpurea*) (H)

Č: Pelikánovití – *Pelecanidae*

- dlouhý zploštělý zobák, velký krční vak, dlouhá široká křídla (plachtění), pobřeží a vnitrozemské mokřady – kolonie (hnízda na zemi)

Pelikán bílý (*Pelecanus onocrotalus*)

P. kadeřavý – *P. crispus*

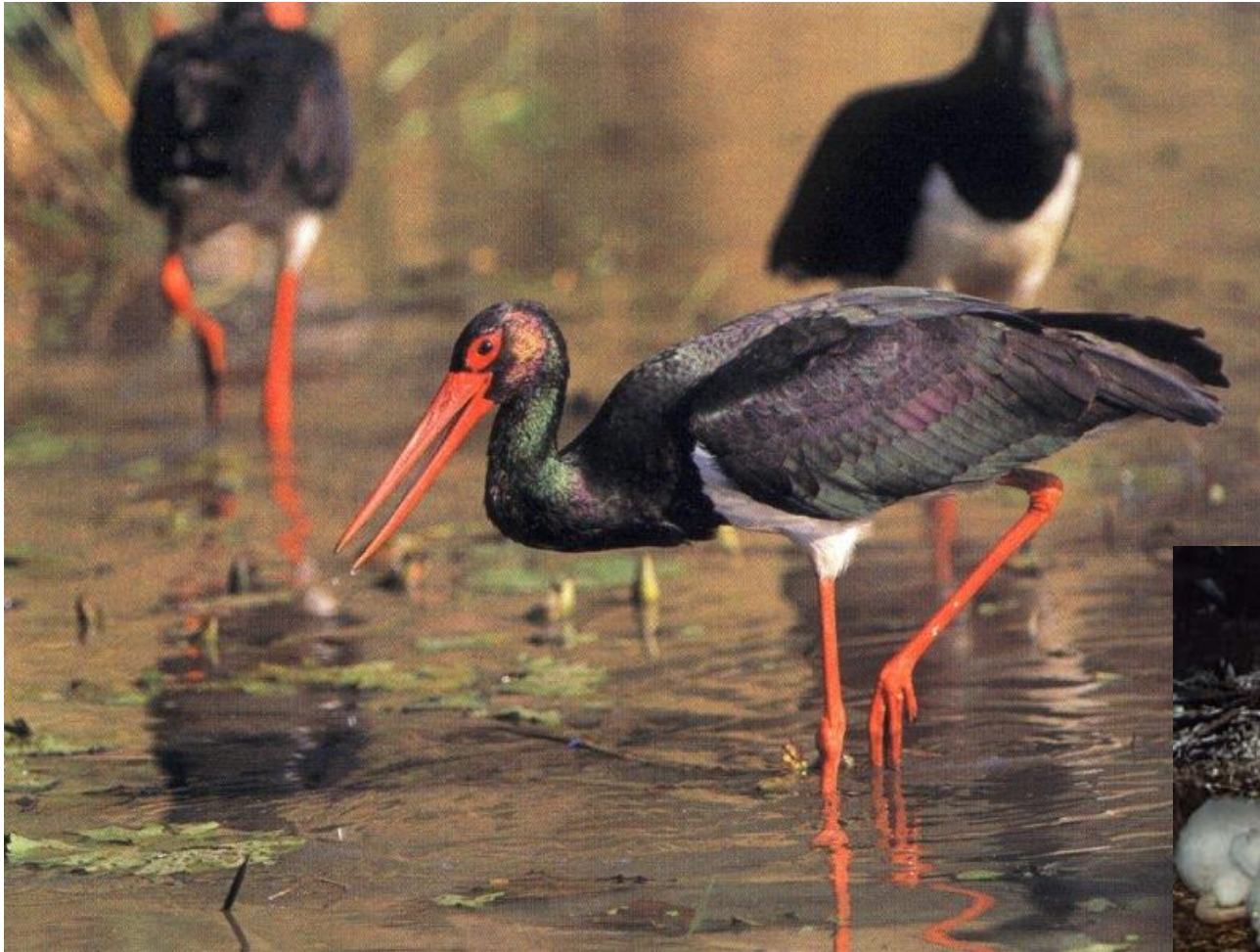
Řád: ČÁPI (*Ciconiiformes*)

- dříve mezi brodivými
- štíhlí vodní ptáci, dlouhý zobák, krk a nohy
- brodivá noha (dlouhá noha s dobře vyvinutým palcem, s částečnou plovací blánou na předních prstech)
- dlouhý silný zobák – lov drobných obratlovců
- hnízda na stromech či antropogenních substrátech, někdy kolonie, nidikolní ml.
- tažní na dlouhé vzdálenosti, v letu natažený krk
- u nás 2 hnízdící druhy

Č: Čápovití – *Ciconiidae*

Čáp černý (*Ciconia nigra*) (H)

Čáp bílý (*Ciconia ciconia*) (H)

